Burgemeester van Utrecht
Postadres Postbus 16200, 3500 CE Utrecht
Telefoon 030 - 286 00 00
www.utrecht.nl

Gemeente Utrecht

Commissie Mens & Samenleving

Behandeld door	H. Zijlstra	**Datum**	13 januari 2016
Doorkiesnummer	030 - 28 61698	**Ons kenmerk**	16.500088
E-mail	h.zijlstra@utrecht.nl	**Onderwerp**	Criminaliteitscijfers 2015 Utrecht
Bijlage(n)	Geen		
Uw kenmerk		**Verzonden**	
Uw brief van		Bij antwoord datum, kenmerk en onderwerp vermelden	

Geachte commissieleden,

Deze brief informeert u over de criminaliteitscijfers van 2015 in de stad Utrecht en het gemiddelde van alle gemeenten in Midden Nederland. Op 22 januari worden de resultaten van alle 41 gemeenten in Midden-Nederland openbaar gemaakt op de website www.rvsmiddennederland.nl. Sinds 2014 worden door de nationale politie (via www.politie.nl) eveneens elk half jaar landelijk de veiligheidscijfers gepubliceerd (medio mei en medio oktober). De behaalde resultaten in 2015 zetten we af tegen de resultaten van 2014 en de doelstellingen uit het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018.

De criminaliteitscijfers hebben betrekking op 3 thema's uit het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018, namelijk de prioriteiten High Impact Crimes en Jeugdoverlast en -criminaliteit, en op het thema Veilige Wijken. Per thema of delict lichten we kort de aanpak in 2015 toe. In de Jaarstukken 2015 vindt u een uitgebreide verantwoording van het gehele programma veiligheid.

Daling criminaliteit Midden-Nederland in 2015

Gemiddeld in alle gemeenten van Midden-Nederland is de criminaliteit in 2015 5% gedaald ten opzichte van 2014. De daling ten opzichte van 2011 bedraagt maar liefst 17%.
De gemiddelde daling in 2015 is zichtbaar voor alle delicten: woninginbraken(-11%), geweld (-8%), zakkenrollen (-15%), bedrijfsinbraken (-8%), winkeldiefstal (-11%), autokraak (-1%) en vernielingen (-1%). Het aantal meldingen van jongerenoverlast laat een gemiddelde daling zien van 2%. In de realisatie van de meeste ambities uit de gezamenlijke Regionale Veiligheidsstrategie zitten we goed op koers. Een negatieve ontwikkeling in de hele regio betreft het aantal fietsdiefstallen. In 2015 nam dat aantal met 12% toe ten opzichte van 2014.

Gemeente Utrecht

Criminaliteitscijfers 2015 gemiddelde 41 gemeenten Midden-Nederland

= daling van 10% of meer = daling of stijging minder dan 10% = stijging van 10% of meer	2012	2013	2014	2015	ontwikkeling 2015 tov 2014	ontwikkeling 2015 tov 2014, per 6-maands periode: januari t/m juni	ontwikkeling 2015 tov 2014, per 6-maands periode: juli t/m december
criminaliteit totaal	118942	116619	108948	103063	- 5%	- 8%	- 3%
woninginbraken	13139	11954	9546	8485	- 11%	- 19%	- 2%
woninginbraak: pogingen	4412	4221	3305	2979	- 10%	- 20%	+ 2%
woninginbraak: geslaagd	8727	7733	6241	5506	- 12%	- 19%	- 4%
geweld: totaal	11618	10725	9895	9081	- 8%	- 10%	- 6%
geweld: zeden	701	590	565	457	- 19%	- 24%	- 14%
geweld: openlijk geweld	651	587	441	520	+ 18%	+ 2%	+ 38%
geweld: bedreiging	3611	3399	3173	2804	- 12%	- 15%	- 8%
geweld: mishandeling	5356	5031	4784	4488	- 6%	- 4%	- 9%
geweld: straatroof	743	664	526	428	- 19%	- 40%	+ 16%
geweld: overval	185	139	100	99	- 1%	+ 4%	- 7%
geweld: overig	371	315	306	285	- 7%	+ 3%	- 17%
huiselijk geweld	3052	2886	2556	2339	- 8%	- 14%	- 3%
autokraak	15811	14755	13626	13526	- 1%	- 5%	+ 3%
fietsdiefstal	9278	10459	10415	11663	+ 12%	+ 12%	+ 12%
vernielingen	13427	12317	12020	11912	- 1%	- 2%	- 0%
zakkenrollen	3363	3884	2667	2270	- 15%	- 13%	- 17%
bedrijfsinbraken	4491	4390	3674	3376	- 8%	- 12%	- 4%
winkeldiefstal	4518	4949	4813	4271	- 11%	- 11%	- 12%
meldingen jongerenoverlast	12235	10531	11493	11213	- 2%	- 4%	- 1%

Bron: bureau RVS

Gemeente Utrecht

Criminaliteitscijfers 2015 gemeente Utrecht

= daling van 10% of meer = daling of stijging minder dan 10% = stijging van 10% of meer	2012	2013	2014	2015	ontwikkeling 2015 tov 2014, gemeente	ontwikkeling 2015 tov 2014, regio MNL	ontwikkeling 2015 tov 2014, per 6-maands periode	
							januari t/m juni	juli t/m december
criminaliteit totaal	30885	31122	30944	29903	- 3%	- 5%	- 11%	+ 5%
woninginbraken	2457	2231	2069	1651	- 20%	- 11%	- 35%	+ 1%
woninginbraak: pogingen	731	635	611	470	- 23%	- 10%	- 32%	- 11%
woninginbraak: geslaagd	1726	1596	1458	1181	- 19%	- 12%	- 37%	+ 7%
geweld: totaal	2989	2719	2437	2281	- 6%	- 8%	- 7%	- 6%
geweld: zeden	157	140	115	111	- 3%	- 19%	- 5%	- 2%
geweld: openlijk geweld	189	200	126	170	+ 35%	+ 18%	+ 8%	+ 70%
geweld: bedreiging	997	907	799	708	- 11%	- 12%	- 16%	- 7%
geweld: mishandeling	1233	1157	1137	1042	- 8%	- 6%	- 3%	- 13%
geweld: straatroof	255	202	158	149	- 6%	- 19%	- 18%	+ 13%
geweld: overval	38	20	22	27	+ 23%	- 1%	+ 25%	+ 20%
geweld: overig	120	93	80	74	- 8%	- 7%	+ 25%	- 40%
huiselijk geweld	696	663	542	496	- 8%	- 8%	- 9%	- 8%
autokraak	5821	5036	5476	5757	+ 5%	- 1%	- 8%	+ 20%
fietsdiefstal	2558	3099	3763	4484	+ 19%	+ 12%	+ 5%	+ 33%
vernielingen	2437	2308	2244	2377	+ 6%	- 1%	- 3%	+ 17%
zakkenrollen	1287	1452	1101	993	- 10%	- 15%	- 12%	- 7%
bedrijfsinbraken	995	1128	967	805	- 17%	- 8%	- 23%	- 10%
winkeldiefstal	1471	1582	1627	1396	- 14%	- 11%	- 14%	- 15%
meldingen jongerenoverlast	2996	2465	2674	3004	+ 12%	- 2%	+ 15%	+ 10%

Bron: bureau RVS

Daling criminaliteit in Utrecht

Het totaal aantal misdrijven is in 2015 in Utrecht met 3% gedaald ten opzichte van 2014. Vooral woninginbraken (-20%), geweldsdelicten (-6%), zakkenrollen (-10%), bedrijfsinbraken (-17%) en winkeldiefstal (-14%) zijn fors gedaald. Net als in de gehele regio is het aantal fietsdiefstallen in 2015 fors toegenomen. In Utrecht met 19% ten opzichte van 2014. Het aantal meldingen jongerenoverlast bij de politie steeg in 2015 in de gemeente gemiddeld met 12% ten opzichte van 2014.

Prioriteit High Impact Crimes

Onder High Impact Crimes rekenen we in Utrecht de delicten woninginbraak en geweld tegen personen. Het zijn delicten met een grote impact op het slachtoffer, hun omgeving en op de maatschappij als geheel. Deze delicten worden regelmatig gepleegd. In het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 zijn de volgende doelstellingen opgenomen:

Afname van het aantal woninginbraken van 20% in 2018 ten opzichte van 2011
Afname van het aantal overvallen met 41% in 2018 ten opzichte van 2011
Afname van het aantal straatroven met 43% in 2018 ten opzichte van 2011
Toename van de aangiftebereidheid onder slachtoffers van geweld

In 2015 zijn bovenstaande doelstellingen uit het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 gehaald. De ontwikkelingen van de high impact crimes waarop een doelstelling is geformuleerd, zijn als volgt:

- Het aantal woninginbraken lag in 2015 20% lager dan in 2014. Ten opzichte van 2011 is de afname 39%. Hiermee wordt de doelstelling uit het IVP (afname van 20% ten opzichte van 2011) nog steeds ruimschoots gehaald.
- Het aantal overvallen steeg in 2015 met 23% ten opzichte van 2014. Het ging om 27 overvallen, vijf meer dan het jaar ervoor. Ten opzichte van 2011 ligt het aantal overvallen 47% lager (doelstelling is een daling van 41%).
- Het aantal straatroven daalde in 2015 met 6% ten opzichte van 2014. Ten opzichte van 2011 ligt de daling op 54%, waarmee de doelstelling (een afname van 43% ten opzichte van 2011) ruimschoots gehaald wordt.

Aangiftebereidheid

Naast een afname van de HIC-delicten is het vergroten van de aangiftebereidheid van geweldslachtoffers, waaronder ook geweld in huiselijke kring, een doelstelling van het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018. In 2015 is de aangiftebereidheid onder slachtoffers van geweldsdelicten opgenomen in het programmabegroting van veiligheid en een nulmeting verricht. Samen met politie en Openbaar Ministerie werken we intensief samen om de aangiftebereidheid te verhogen en daarmee de positie van slachtoffers te verbeteren. In 2015 is een onderzoek gestart naar de verbetering van de positie van slachtoffers van HIC-delicten (waaronder ook Veilige publieke taak, Veilig uitgaan en huiselijk geweld). Er wordt in dit onderzoek in kaart gebracht welke interventies de verschillende betrokken partijen plegen op gebied van slachtofferzorg en hoe dit geoptimaliseerd kan worden. In 2016 zullen er ook interviews worden afgenomen met slachtoffers om het inzicht te verdiepen. Medio 2016 zal de rapportage worden opgeleverd. Uw commissie wordt daar over geïnformeerd.

Woninginbraak

Woninginbraak is een hardnekkige en moeilijk aan te pakken vorm van criminaliteit omdat ze wordt gepleegd door een grote en diverse groep daders, omdat de buit ruim voorhanden en gemakkelijk te helen is en omdat de gelegenheid zich soms gemakkelijk voordoet. Het aantal woninginbraken daalt al jaren achtereen, maar dit kunnen we alleen handhaven door samen met onze partners onverminderd te blijven inzetten op het voorkomen en bestrijden van dit delict. Dat doen we onder meer door dadergerichte politieacties, de inzet van het WAFV-team van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte, informatie te geven aan doelgroepen over babbeltrucs in samenwerking met thuiszorgorganisaties, het stimuleren van het Politiekeurmerk Veilig Wonen en door diverse campagnes gedurende het hele jaar, gericht op doelgroepen en kwetsbare periodes in het jaar (vakanties, feestdagen, donkere dagen). Dat doen we in samenwerking met bijvoorbeeld thuiszorgorganisaties en de universiteit en hogeschool. We blijven ook benadrukken dat verdachte situaties en/of personen direct gemeld kunnen worden via 1-1-2. Op de gemeentelijke website, maar ook op www.geefinbrekersgeenkans.nl en www.maakhetzeniettemakkelijk.nl staan tips over wat je zelf kunt doen om inbraak tegen te gaan.
Tijdens het Donkere Dagen Offensief (DDO) 2015-2016 werd en wordt (het DDO loopt tot 1 maart 2016) onder andere voorlichting gegeven over preventie van woningbraken, brandpreventie en Stop

Heling. Er zijn clinics voor bewoners in het herkennen van verdachte situaties en personen en er was een goed bezochte voorlichtingsbijeenkomst 'Laat je niet overvallen' voor ondernemers. Op de hotspots is er extra politie-inzet.

Aanpak heling

In 2015 zijn we gestart met een intensieve aanpak van heling, onder meer door de registercontrole bij opkopers van tweedehands goederen. Het DOR (digitale opkopersregister) vormt hierbij een hulpmiddel. Tot voor kort moesten opkopers van tweedehands goederen[1] een papieren register bijhouden, waarin zij de in- en verkoop van deze goederen registreerden. Met de invoering van het DOR wordt een efficiëntere en meer effectieve registercontrole beoogd. Bij het DOR krijgt de politie namelijk automatisch bericht wanneer een product wordt ingevoerd dat als gestolen geregistreerd staat. Deze snelheid van gegevensuitwisseling met de politie vergroot de pakkans van helers en stelers. In 2017 wordt het DOR landelijk verplicht gesteld, maar in Utrecht worden al vanaf 2016 controles uitgevoerd bij telecombedrijven, pandjeshuizen en juweliers (hier is een grotere kans geconfronteerd te worden met aanbieders van goederen verkregen uit HIC, bv mobiele telefoons, laptops, tablets, juwelen, etc.). Met het tegengaan van heling wordt het plegen van HIC delicten minder lonend voor de daders. Gemeente, politie en OM hopen hiermee het aantal HIC delicten verder te laten dalen.

Geweld

Geweld wordt in verschillende categorieën ingedeeld. Het totale aantal geweldsdelicten is in 2015 met 6% gedaald ten opzichte van 2014. Openlijk geweld en overvallen zijn echter toegenomen.
Het aantal openlijk geweld-incidenten is in 2015 met 44 zaken toegenomen ten opzichte van 2014. Het ligt nog wel onder dat van de twee jaren ervoor. Een derde van de openlijk geweldzaken vindt plaats in de Utrechtse binnenstad, waarbij met name het uitgaansgebied opvalt.
In mei en november werden twee voorlichtingsbijeenkomsten voor ondernemers georganiseerd "Laat je niet overvallen". Deze bijeenkomsten, waarvoor zich in totaal 320 ondernemers aanmeldden, werden georganiseerd i.s.m. de politie, de brandweer en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). In de aanloop naar de bijeenkomsten is onder andere in zes winkelgebieden persoonlijk contact gelegd met ondernemers om ze persoonlijk uit te nodigen. De bijeenkomsten kregen goede beoordelingen van de deelnemers. In mei van 2016 wordt naar verwachting opnieuw een bijeenkomst georganiseerd. Verder wordt geïnvesteerd in het bezoeken van ondernemers na overvallen, waarbij ook voorlichting wordt gegeven over te nemen maatregelen. We zien dat ondernemers steeds vaker zelf initiatieven starten ter verbetering van hun kennis en mogelijkheden op dit gebied.

Huiselijk geweld

Huiselijk geweld is ook één van de categorieën die onder geweld valt. In het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 is geen cijfermatige doelstelling opgenomen voor de afname van huiselijk geweld, omdat we vooral streven naar een toename van de aangiftebereidheid bij huiselijk geweld. De gemeenteraad heeft aangedrongen op een kwantitatieve doelstelling voor huiselijk geweld en heldere indicatoren in de programmabegroting. Op de doelstellingen op dit gebied is ingegaan in de Programmabegroting 2016, onderdeel Welzijn (raadsbehandeling 12 november 2015) en in de regiovisie Huiselijk geweld en kindermishandeling 2015-2017, die wij uw commissie 24 september 2015 toestuurden. Volgens de cijfers was er in de aangiftes een afname van 8% in 2015 ten opzichte van 2014. Juist omdat bij dit delict de aangiftebereidheid zeer laag is, kunnen wij hier niet zonder meer spreken van een gunstige ontwikkeling. De ernst en de omvang van het geweld wordt o.m. geïllustreerd in de publicatie van het Centraal Bureau voor Statistiek (27 augustus 2015, zie www.cbs.nl).

[1] Vastgelegd in Algemene Plaatselijke Verordening (APV) Utrecht

Veilige Publieke Taak

Geweld tegen medewerkers met een publieke taak (VPT) wordt niet getolereerd en daarom met een lik op stuk beleid bestreden. Alle gemeenten, Politie en OM in Midden Nederland hebben het convenant Veilige Publieke Taak ondertekend. In Utrecht zetten we ons in om de 8 VPT-maatregelen uit te voeren zoals registratie van incidenten, aangifte doen, nazorg voor medewerker, reactie naar de dader en het verhalen van schade. Kennis en ervaring worden uitgewisseld tijdens leernetwerkbijeenkomsten die voor alle publieke organisaties toegankelijk zijn.

Behandeling VPT-zaken uit 2014

De gemeenteraadsfractie van Student en Starter heeft bij de behandeling van de Voorjaarsnota 2015 en de Jaarstukken 2014 gevraagd wat er met de 325 VPT-zaken in 2014 is gebeurd en wat de voorlopige resultaten zijn van de pilot herstelbemiddeling. Wij hebben van politie en Openbaar Ministerie een overzicht gekregen van de afhandeling van de 326 VPT zaken in 2014. 227 VPT zaken zijn ingezonden naar het OM, omdat niet alle zaken (vooralsnog) voldoende aanknopingspunten hadden om tot een verdachte te komen.
In de zaken die niet naar het OM zijn gezonden, zit onvoldoende opsporingsindicatie. Het OM heeft een overzicht gemaakt waarin ze voor de eenheid Midden-Nederland cijfers/percentages kunnen geven over de maanden mei 2014 t/m december 2014. Het is niet haalbaar om dit op districtsniveau uit te splitsen (dus voor het district Utrecht), aangezien dit een handmatige telling betreft:

- Percentage dagvaardingen (verdachte moet voor de rechter verschijnen) 66%
- Percentage TOM (taakstraf OM) 8%
- Percentage OMSB (zitting bij de officier van justitie) 18%
- Percentage sepot (zaken waarin we afzien van een vervolging van de verdachte) 5%

Resultaten pilot herstelbemiddeling 2014

De eerste voorlopige resultaten van de pilot herstelbemiddeling zijn in april 2015 door het WODC gepubliceerd. Deze resultaten gaan over de zaken die tot 1 maart 2015 zijn aangemeld. Uit de voorlopige resultaten blijkt dat de bereidwilligheid om deel te nemen aan mediation in strafzaken groot is, ondanks de relatieve onbekendheid met deze interventie. Daarnaast blijkt dat de werkwijze van de Utrechtse pilot goed scoort op de mate waarin het lukt om de bemiddelingen op te starten (in 58% van de aangemelde zaken, t.o.v. 45% gemiddeld).
De werkwijze is gericht op doorverwijzing door de politie in een zo vroeg mogelijk stadium en stoelt op de basis die in Utrecht met de Vreedzame Wijkaanpak is gelegd. In het algemeen blijkt dat de bemiddelingen een goede kans van slagen hebben, zeker als het gaat om betrokkenen die in een bepaalde relatie tot elkaar staan (al is het alleen maar dat ze in dezelfde wijk wonen en elkaar weer tegenkomen). Dit is de kern van het selectiecriterium in Utrecht. De Utrechtse pilot onderscheidt zich verder door aandacht voor de relatie met wijkmediatie, samenwerking met buurtbemiddeling en partners in de wijk. Algemene informatie over de pilots, inclusief de Utrechtse is ook te vinden op www.immediate.nu.

Veilig Uitgaan

Uit het veiligheidsbelevingsonderzoek dat in 2015 onder uitgaanspubliek en ondernemers is uitgevoerd, blijkt dat de meeste mensen zich zowel binnen horecagelegenheden als buiten op straat niet onveilig voelen. Cijfers over uitgaansgeweld worden in de politiesystemen niet als aparte categorie geregistreerd, maar de politie zag de afgelopen jaren wel een afname van incidenten die direct te relateren zijn aan het uitgaan in de binnenstad.

Begin 2016 wordt het convenant Veilig Uitgaan verlengd. In het uitvoeringsprogramma van het nieuwe convenant is onder andere opgenomen dat in 2016 gekeken wordt naar een goede manier om incidenten uit het uitgaansleven te meten.

Prioriteit Jeugdoverlast en -criminaliteit

Over onze inzet en de resultaten van de aanpak jeugdoverlast en -criminaliteit informeren we uw raad zoals gebruikelijk in een separate brief in het eerste kwartaal van dit jaar. Hieronder gaan we kort in op de doelstellingen uit het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018.

De politie registreert het aantal meldingen jongerenoverlast. Om de doelstelling in het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 te meten, gebruiken we in Utrecht de indicator bewoners dat vaak jeugdoverlast ervaart. Deze indicator meten we met behulp van onze Inwonersenquête en niet met het aantal meldingen van jongerenoverlast bij de politie. In Het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 staat de volgende doelstelling:

Afname van percentage bewoners dat vaak jeugdoverlast ervaart in de eigen buurt van 19% in 2011 naar 17% in 2018 Aandeel jeugdige verdachten ten opzichte van het totaal aantal jeugdigen in Utrecht is in 2018 2,9% (ook 2,9% in 2011)

Het percentage bewoners dat zegt vaak jongerenoverlast te ervaren is gedaald van 22% in 2014 naar 20% in 2015 (Bron: Inwonersenquête 2015).
Om een goed beeld te hebben van de (ervaren) jongerenoverlast gebruiken we ook andere bronnen: zoals het aantal jongeren in jeugdgroepen en het aantal jeugdgroepen, het aantal meldingen jongerenoverlast en het beeld van de professionals in de wijken.
Het aantal meldingen jongerenoverlast is in 2015 met 12 % gestegen ten opzichte van 2014. Regionaal daalde het aantal meldingen met 2% . Om de mate van overlast en de aard van de overlast beter in beeld te krijgen, blijven we bewoners oproepen om overlast te (blijven) melden. Het afgelopen jaar hebben we dat bij specifieke overlastsituaties van jeugd met nadruk gedaan. Het aantal meldingen jongerenoverlast bij politie is niet in alle Utrechtse wijken gestegen. In de wijken met de hoogste stijging van het aantal meldingen, ging het om een aantal specifieke locaties waarover de meldingen werden gedaan.
Eind 2015 waren er in Utrecht 13 jeugdgroepen met daarin 137 jongeren. Eind 2014 waren er 15 groepen met daarin 199 jongeren.

In 2015 bedroeg het aantal unieke aangehouden jeugdige verdachten in de leeftijdscategorie 12 t/m 24 jaar, dat in Utrecht woont, 2,1 % van het totaal aantal jeugdigen in die leeftijdscategorie dat in Utrecht woont. Dit is een lichte afname ten opzichte van 2014.
De vernieuwde persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis Regio Utrecht, de Top X aanpak, is in 2015 aangevangen. Voor in totaal 102 personen werd deze Top X aanpak ingezet. Het ging hierbij om kopstukken van jeugdgroepen, jeugdige veelplegers, plegers van High Impact Crimes en een kleine groep personen die vanwege acute zorgen in de Top X werden opgenomen gedurende 2015.

Veilige Wijken

In het hoofdstuk Veilige Wijken van het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 worden de ambities voor de aanpak van veelvoorkomende criminaliteit en de veiligheidsbeleving weergegeven.

Veelvoorkomende criminaliteit rekenen we in Utrecht: autokraken, fietsdiefstal, zakkenrollen en winkeldiefstallen. In Het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 staan de volgende doelstellingen:

Afname van het aantal autokraken met 25% in 2018 ten opzichte van 2011
Het aantal fietsdiefstallen is in 2018 gedaald naar het niveau van 2011
Afname van het aantal zakkenrollen met 5% in 2018 ten opzichte van 2011
Het aantal winkeldiefstallen is in 2018 gedaald naar het niveau van 2011

Autokraken

Tot dit delict behoren de inbraken waarbij de buit uit de auto wordt gestolen, maar ook de diefstallen aan of vanaf een auto, bijvoorbeeld airbags, verlichting of wielen. De autokraken zijn in 2015 met 5% toegenomen ten opzichte van 2014. Het aantal autokraken lag in 2015 afgerond wel 8% lager dan in 2011. In 2015 is op diverse manieren ingezet om dit delict tegen te gaan. Zo werden er op hotspotlocaties banieren ingezet om autobezitters en passanten te attenderen op de kans op autokraak. Voor de Utrechtse parkeergarages in de binnenstad is een samenwerkingsovereenkomst tot een collectieve ontzegging voor parkeergarages tot stand gekomen. Dit houdt in dat een autokraker die op heterdaad is betrapt in een parkeergarage, voor alle parkeergarages in de binnenstad een toegangsverbod krijgt. Er wordt gewerkt aan een uitbreiding van deze overeenkomst zodat alle parkeergarages in Utrecht meewerken aan collectieve ontzeggingen.

Het flexibele WAFV-team (Woninginbraken, Autokraken, Fietsdiefstal en Vernielingen) van Toezicht en Handhaving Openbare Ruimte werd in 2015 specifiek ook ingezet op hotspots van autokraken. Zij houden toezicht, gaan in gesprek met bewoners en automobilisten en treden op bij heterdaadsituaties.

Fietsdiefstal

Het afgelopen jaar is het percentage fietsdiefstallen gestegen met 19% ten opzichte van 2014. Het is dus niet gelukt om in 2015 het aantal fietsdiefstallen terug te brengen naar het niveau van 2011.
In 2015 is voor het eerst een plan van aanpak voor fietsdiefstal in Utrecht opgesteld; het 'Actieplan fietsdiefstal'. Hierin zijn, aan de hand van wetenschappelijke literatuur en een analyse van fietsdiefstallen in Utrecht, concrete maatregelen opgenomen om fietsdiefstal tegen te gaan. Sinds ongeveer een half jaar werken we met deze maatregelen. Fietsdiefstal blijkt echter een moeilijk aan te pakken delict. Het fietsgebruik neemt toe, het aantal fietsen neemt toe en de waarde van de gemiddelde fiets is de laatste jaren flink gestegen. De grootschalige verbouwingen van het stationsgebied zorgen er mede voor dat niet alle (tijdelijke) stallingsfaciliteiten overzichtelijk en veilig zijn. Op de meeste NS-stations, locaties waar veel fietsen worden gestolen, zijn geen bewaakte fietsenstallingen.
Eigenaren van fietsen zijn ook zelf verantwoordelijk om de kans op diefstal van hun fiets te verkleinen. Een deel van de fietseigenaren is zich nog onvoldoende bewust van de risico's op fietsdiefstal en/of neemt geen of onvoldoende maatregelen om diefstal tegen te gaan. Het afgelopen jaar is daarom veel ingezet op bewustmaking van fietsbezitters hoe de kans op fietsdiefstal aanzienlijk kan worden verkleind door eenvoudige maatregelen. Zo is er onder de noemer van het 'lichte dagen offensief' twee keer een actieweek georganiseerd waarin via diverse kanalen is gecommuniceerd hoe de kans op fietsdiefstal te verkleinen. Daarnaast is in het hele jaar het Centrum Fietsdiefstal in alle wijken ingezet om mensen voor te lichten en fietsen te graveren. De met de unieke code gegraveerde fietsen zijn in combinatie met een registratiekaart gemakkelijker op te sporen na diefstal.

De 10 grootste hotspots voor fietsdiefstal zijn geschouwd in samenwerking met politie en NS. Op deze hotspots werden banieren geplaatst om fietsbezitters te attenderen op risico's maar ook fietsdieven te

waarschuwen. Op dezelfde hotspots maar ook in vele andere fietsenstallingen in de stad werden de beproefde 'ogenposters' opgehangen. Daarnaast zijn in een aantal wijken controleacties uitgevoerd waarbij fietsen van passanten werden gecontroleerd om te bezien of deze als gestolen stonden geregistreerd.In samenwerking met de organisatie Harten voor Sport, die mede tot doelstelling heeft om het fietsgebruik in Utrecht te bevorderen, zijn voorlichtingslessen over fietsdiefstal georganiseerd. Tal van basisscholen hebben hieraan meegewerkt. Met name in de aanloop naar de Grand Départ is hier veel aandacht aan besteed.

Zakkenrollen en winkeldiefstallen

Zakkenrollen is in 2015 met 10% gedaald ten opzichte van 2014. Vooral in het kader van het programma Veilig Uitgaan en tijdens evenementen is extra aandacht besteed aan zakkenrollerij. Zo is in 2015 succesvol gestart met fouilleren bij het verlaten van evenementen in de jaarbeurs, waardoor met name getracht wordt om telefoondiefstallen terug te dringen.

De aanpak van bedrijfscriminaliteit gebeurt in het kader van het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO). In Utrecht zijn 33 bedrijfs-en winkelgebieden gecertificeerd met het KVO. In KVO-gebieden werken ondernemers nauw samen met elkaar en met politie, brandweer en gemeente om bedrijfscriminaliteit tegen te gaan.

Het aantal winkeldiefstallen is in 2015 14% afgenomen ten opzichte van 2014. Winkeldiefstallen zijn onderwerp op de KVO overleggen. Zodoende wordt er op lokaal niveau gestuurd om winkeldiefstallen te laten afnemen. Stedelijk is in 2015 het systeem SODA (ServiceOrganisatie Directe Aansprakelijkstelling) uitgerold om winkeldiefstal te voorkomen. Hierbij wordt de schade van diefstal direct op de dader verhaalt. Het is dus geen boete, maar een wettelijk verplichte schadevergoeding. In de praktijk blijkt SODA preventief te werken tegen winkeldiefstal. Echter, de verwachting is wel dat het aantal aangiftes van winkeldiefstal in eerste instantie zal stijgen.

De Mystery Shoplifting acties zijn in 2015 voortgezet. In het centrum heeft een Mystery Guest in oktober de gelegenheid voor winkelcriminaliteit gemeten. Tijdens een veiligheidsavond op dinsdag 13 oktober zijn de resultaten van de meting en de buit aan winkeliers in het centrum van Utrecht gepresenteerd.

Samenvattend

We kunnen concluderen dat in het eerste jaar van het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 de doelstellingen van de prioriteit High Impact Crimes ruimschoots gehaald zijn. Voor wat betreft de prioriteit Jeugdoverlast en -criminaliteit zijn er belangrijke stappen gezet in de persoonsgerichte aanpak. Het aantal jeugdgroepen is afgenomen en ook het aantal jongeren in die jeugdgroepen. Het percentage bewoners dat overlast ervaart van jongeren is in 2015 gedaald ten opzichte van 2014. Het aantal meldingen is toegenomen, mogelijk als gevolg van het stimuleren van het doen van meldingen. We zien echter ook aan het verschil in resultaten tussen de eerste helft en de tweede helft van het jaar, hoe grillig de cijfers zijn. Het blijft dan ook noodzakelijk om ook in 2016 samen met al onze partners volop in te zetten op de aanpak van de prioriteiten uit het Integraal Veiligheidsplan.

Met vriendelijke groet,

Jan van Zanen